

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. märts 2023
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 6233/23

Teema: Nõukogu järeldused kliima- ja energiadiplomaatia kohta

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused kliima- ja energiadiplomaatia kohta, mille nõukogu kiitis heaks oma 9. märtsi 2023. aasta istungil.

Nõukogu järeldused kliima- ja energiadiplomaatia kohta**„ELi kliima- ja energiadiplomaatia edendamine otsustaval kümnendil“**

1. Kliimamuutustest, elurikkuse vähenemisest ja reostusest tingitud kolmekordse planetaarse kriisi tagajärjed kujutavad endast ülemaailmset ja eksistentsiaalset ohtu, mis mõjutab eelkõige kõige haavatavamaid, suurendab vaesust ja ebavõrdsust ning avaldab mõju stabiilsusele. ELi kliima- ja energiadiplomaatia on seega ELi välispoliitika üks keskseid komponente. EL on kindlalt otsustanud teha koostööd partneritega kogu maailmas oma kliima- ja energiadiplomaatia kaudu, et rakendada Pariisi kokkulepet; piirata ülemaailmset temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega; toetada kõige haavatavamaid, eelkõige vähim arenenud riikides ja väikestes arenevates saareriikides kliimamuutuste mõjudega kohanemisel ning suurendada kollektiivset kliimamuutustega seotud rahastamist. EL jätkab ka kliimanetraalsele ja vastupanuvõimelisele majandusele ning ühiskonnale õiglase ülemineku toetamist kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 ning Addis Abeba tegevuskavaga arengu rahastamise kohta. Sellega seoses rõhutab EL, kui oluline on nende ülemaailmsete probleemide edukaks lahendamiseks tugev reeglitel põhinev mitmepoolne lähenemisviis, mille keskmes on ÜRO.
2. Venemaa ebaseaduslik, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu, mis on ilmne ÜRO põhikirja rikkumine, on põhjustanud kirjeldamatuid inimkannatusi ja ulatuslikku keskkonnakahju ning suurendanud tuumaohutusega seotud riske Ukrainas. See on kaasa toonud ülemaailmse mõjuga energiapuuduse- ja toidukriisi. Nõukogu on vastu energia ja toidu kasutamisele relvana. EL kaotab järk-järgult niipea kui võimalik oma sõltuvuse Venemaa gaasi-, nafta- ja söeimpordist. EL on täielikult pühendunud partnerite ja eelkõige Ukraina jätkuvale toetamisele, sealhulgas reageerides Ukraina elutähtsa taristu ja eelkõige energiasüsteemi süstemaatilisele hävitamisele Venemaa poolt. EL aitab kaasa Ukraina taastumis- ja vastupidavusvajaduste rahuldamisele ning abistab Ukrainat pikaajalisel majanduslikul üleminekul ja energiasüsteemi ümberkujundamisel. Ukraina ülesehitamise keskkonnahoidlikumaks muutmine saab olla üks mõlemale poolele kasulikke aluseid Ukraina tihedamal integreerumisel ELiga.

3. Võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) leide, rõhutab nõukogu tungivalt, et kliimakriis nõuab viivitamatut, kiireloomulist ja kiirendatud tegutsemist ning ambitsioonikamat käsitlust. Tugevad ja ambitsioonikad leevendusmeetmed on parim vahend suuremate kohanemisvajaduste ning kliimamuutuste ebasoodsate mõjudega seotud kahju ja kahjustuste vältimiseks. Nagu IPCC märkis, on kõigis sektorites olemas lahendused, mis üheskoos rakendades võiksid vähendada kogu kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks poole võrra. Nõukogu innustab partnereid kasutama ära võimalusi kestliku majanduskasvu ja töökohtade loomiseks.
4. Maailma ühised kliimaneutraalsusealased püüdlused võivad temperatuuri tõusu oluliselt vähendada, kuid praegused poliitikameetmed ja investeeringud ei ole endiselt kaugeltki piisavad, et Pariisi temperatuurieesmärk oleks kindlalt saavutatav. Temperatuuri tõusu piiramine 1,5 °C-ni vähendaks kliimamuutuste mõju oluliselt. Sellega seoses ja kooskõlas IPCC analüüsidega kutsub nõukogu tungivalt üles suurendama käesoleval otsustaval kümnendil ülemaailmseid meetmeid ja ambitsioone, kuna temperatuuri tõusu piiramine 1,5 °C-ni eeldab, et maailma kasvuhoonegaaside heitkoguste haripunkt saavutatakse hiljemalt 2025. aastaks ning et neid vähendatakse 2030. aastaks 43 % võrreldes 2019. aasta tasemega. Metaani puhul tuleb teha ühiseid jõupingutusi, et vähendada üleilmseid metaani heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 30 % võrreldes 2020. aasta tasemega.

5. Nõukogu kutsub kõiki riike, eelkõige kõiki peamisi heitkoguste tekitajaid ja G20 liikmeid üles mitmekordistama oma jõupingutusi, et võtta vastu ja rakendada ambitsioonikas kliima- ja energiapoliitika, mis on kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga. Sellega seoses kutsub nõukogu kõiki riike (eelkõige neid, kes ei ole seda veel teinud) üles esitama võimalikult kiiresti 2023. aastal ja aegsasti enne COP28 toimumist oma uued või ajakohastatud riiklikult kindlaksmääratud panused koos rangemate, ambitsioonikamate ja absoluutselt kogu majandust hõlmavate heitkoguste vähendamise eesmärkidega. Neid eesmärke peaks toetama konkreetne poliitika ja konkreetsed meetmed nende rakendamiseks. EL on pühendunud ambitsioonika kliimamuutuste leevendamise tööprogrammi kiirele rakendamisele, kuna see on oluline vahend kliimamuutuste leevendamise eesmärkide viivitamatuks suurendamiseks ja nende rakendamise kiirendamiseks käesoleval otsustaval kümnendil, et edendada jõulist poliitikat ning uurida, kuidas eri sektorid ja õiglane energiasüsteemi ümberkujundamine saavad aidata kaasa ambitsioonikate kliimameetmete võtmisele ja kohustuste suurendamisele. Samuti kutsub nõukogu riike üles võimalikult kiiresti esitama kohanemisteatise ning esitama või ajakohastama oma vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu pikaajalisi strateegiaid netonullheite saavutamiseks 2050. aastaks. EL ergutab heitkoguseid ambitsioonikamalt vähendama kõigis sektorites ning tervitab nt transpordisektoris, sealhulgas laevanduses ja lennunduses, võetud kohustusi.
6. Sel aastal on maailmal ainulaadne võimalus tutvustada tehtud edusamme, anda täiendavaid suuniseid järgmise etapi riiklikult kindlaksmääratud panuste jaoks ning saada järje peale Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks, eelkõige kliimaeesmärkide tippkohtumisel ning ÜRO peasekretäri poolt septembris kokku kutsutaval teisel kestliku arengu eesmärkide tippkohtumisel ja Araabia Ühendemiraatides toimuva ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgu ülemaailmse kokkuvõtte poliitilises etapis. Sellega seoses tervitab EL ÜRO peasekretäri aruannet „Meie ühine tegevuskava“ ning välja kuulutatud ja 2024. aastaks kavandatud tulevikuteemalist tippkohtumist, et ergutada edasiste ülemaailmsete meetmete võtmist kaasava ja tõhusa mitmepoolse lähenemisviisi kaudu.

7. EL võtab ise kindlaid ja otsustavaid meetmeid, et vähendada heite netokogust 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega, saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus ja seada pärast seda eesmärgiks negatiivsed heitkogused. Nagu on märgitud nõukogu 24. oktoobri 2022. aasta järeldustes, on nõukogu valmis võimalikult kiiresti pärast paketi „Eesmärk 55“ oluliste osade üle peetavate läbirääkimiste lõpuleviimist vajaduse korral ajakohastama ELi ja selle liikmesriikide riiklikult kindlaksmääratud panuseid kooskõlas Glasgow' kliimapakti punktiga 29 ja Sharm el Sheikhi rakenduskava punktiga 23, et kajastada seda, kuidas paketi „Eesmärk 55“ oluliste osade lõpptulemus aitab rakendada ELi peamist eesmärki, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 2020. aasta detsembris. EL seab oma kliimaeesmärgi kooskõlas Euroopa kliimamäärusega. Selleks esitab komisjon hiljemalt kuue kuu jooksul pärast esimest ülemaailmset kokkuvõtet vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, mis põhineb üksikasjalikul mõjuhinnangul. Nõukogu palub kõrgel esindajal ja komisjonil kutsuda meie kliimadiplomaatia raames koos ELi liikmesriikidega kõiki teisi riike üles seadma võimalikult kiiresti suured ambitsioonid ka 2030. aasta järgsete riiklikult kindlaksmääratud panuste järgmiseks vooruks aegsasti enne 2025. aasta COP30 konverentsi. Kuna ELi heitkogustega kauplemise süsteem on ELi poliitiliste meetmete oluline osa, innustab EL partnereid looma omaenda CO₂ hinnastamise vahendid ja neid laiendama, et heitkoguseid tulemuslikult ja tõhusalt vähendada.
8. Nõukogu rõhutab tungivalt, et äärmiselt oluline on tugevdada kogu maailmas kohanemis- ja vastupanuvõimemeetmeid ning et kiiresti tuleb tõhustada tegevust ja toetust kliimamuutuste mõjuga seotud kahju ja kahjustuste vältimisel, minimeerimisel ja käsitlemisel. Samuti rõhutab nõukogu riikliku ja kohaliku kohanemise kavandamise tähtsust, et toetada tõhusat ja kohalikul tasandil juhitavat rakendamist, ning ülemaailmse kohanemiseesmärgi saavutamise tähtsust. Sellega seoses toetab nõukogu Santiago võrgustiku täielikku ja tõhusat kasutuselevõttu, Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku rakendamist ja selle 2023. aastal tehtavat vahehindamist ning riiklike kohanemiskavade tõhusat rakendamist.

9. Nõukogu kinnitab ELi pühendumust toetada kõige haavatavamaid, eelkõige vähim arenenud riikides ja väikestes arenevates saareriikides, ning tugevdada nende institutsioonide olemasolevat võrgustikku, mis praegu pakuvad arenguriikidele abi ja suutlikkuse suurendamise võimalusi kliimamõjuks valmistumisel ja sellele reageerimisel. Seda silmas pidades rõhutavad EL ja selle liikmesriigid Glasgow's toimunud COP26-l esitatud üleskutset, et 2025. aastaks võrreldes 2019. aasta tasemega vähemalt kahekordistataks arenguriikide kohanemiseks ette nähtud kollektiivset kliimamuutustega seotud rahastamist.
10. Nõukogu kutsub ELi ja selle liikmesriike üles ka edaspidi suurendama kliimamuutustega kohanemise ja neile vastupanuvõime rahastamist, keskendudes kõige haavatavamate aitamisele Euroopa tiimi ühiste algatuste ning muude rahvusvaheliste vahendite, näiteks V20/G7 algatuse „Global Shield against Climate Risks“ („Üleilmne kaitse kliimariskide eest“) kaudu. EL toetab kindlalt ÜRO peasekretäri üleskutset tagada järgmise viie aasta jooksul üldine hõlmatus elupäästvate varajase hoiatamise süsteemidega, sealhulgas kliimaalaste riskide ja varajase hoiatamise süsteemide algatuse (CREWS) toetuse suurendamise ning süsteemse vaatluse rahastamisvahendi (SOFF) kaudu.
11. Nõukogu kutsub ELi ja selle liikmesriike üles jätkama konstruktiivset osalemist aruteludes uue rahastamiskorra, sealhulgas fondi üle, et aidata eriti haavatavatel arenguriikidel reageerida kliimamuutuste kahjuliku mõjuga seotud kahjule ja kahjustustele. Nõukogu kutsub kõiki partnereid kõigist piirkondadest ja mitte üksnes traditsioonilisi arengu rahastajaid üles võimaluse korral laiendama oma toetust ning leidma uusi rahastamisallikaid, sealhulgas uuenduslikke allikaid, suurendades vastastikust täiendavust, koostööd, sidusust ja koordineerimist ning püüdes täita olemasoleva lahenduste ja institutsioonide kogumi prioriteetseid puudujääke.

12. Võttes arvesse omavahelisi olemuslikke seoseid kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja mulla degradeerumise, sealhulgas kõrbestumise vahel, samuti muutusi veeringes, kutsub nõukogu ELi ja selle liikmesriike üles jätkuvalt tugevdama meetmeid, sealhulgas elurikkuse ja looduspõhiste lahenduste ja partnerluste rahastamist. Nõukogu tunnistab ookeanide kriitilise tähtsusega rolli ja nende nn sinise süsiniku funktsiooni, samuti kriitilist vajadust maismaa ökosüsteemide, sealhulgas metsade ning sisevete ja rannikuvete ökosüsteemide kaitsmise, säilitamise ja taastamise järel seoses kliimamuutuste mõju leevendamise, sellega kohanemise ja sellele vastupanuvõime suurendamisega. Nõukogu tunnistab samuti, et on vaja tervikliku lähenemisviisi veega seotud probleemide vallas ning peab tervitatavaks ÜRO 2023. aasta veekonverentsi. Nõukogu tunnistab vajadust tõhusamate veealaste meetmete järel ning on pühendunud tulevase veemeetmete tegevuskava edasiarendamisele oma kliima- ja energiadiplomaatia osana. Lisaks rõhutab nõukogu plastireostuse kaotamise tähtsust. Nõukogu rõhutab samuti, kui oluline on kaitsta kultuuripärandit kliimamuutuste ja ekstreemsete ilmastikunähtuste laastava mõju eest.
13. Nõukogu tervitab Kunmingi-Montreali üleilmset elurikkuse raamistikku, mis on ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konverentsil (bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul (CBD COP15)) vastu võetud teedrajav kokkulepe, mis kujutab endast elurikkuse alase ülemaailmse tegevuse raamistikku 2030. aastani ja pärast seda, ning kutsub üles seda tõhusalt rakendama, sealhulgas esitades varakult kvaliteetsed riiklikud elurikkuse strateegiad ja tegevuskavad, et neid saaks arutada bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 16. istungjärgul (CBD COP16). Koos Pariisi kokkuleppega sillutab nimetatud raamistik teed kliimaneutraalsele, loodussõbralikule ja vastupidavale maailmale 2050. aastaks.

14. Nõukogu tunneb heameelt kohustuse üle kahekordistada ajavahemikul 2021–2027 ELi välisrahastamist 7 miljardi euronil elurikkuse valdkonnas, eelkõige kõige haavatavamate riikide puhul, ning sarnaste kohustuste üle, mille mõned ELi liikmesriigid võtsid enne CBD COP15 ja selle ajal, tunnistades samas, et vaja on märkimisväärsed täiendavaid rahalisi vahendeid ja investeeringuid kõikidest riikidest ja allikatest, ning et tuleb vältida investeeringuid, millel võib olla elurikkusele ja loodusele negatiivne mõju.
15. EL – sealhulgas selle liikmesriigid ja Euroopa Investeerimispank (EIP) – on maailma suurim avaliku sektori kliimameetmete rahastaja ning on jätkuvalt täielikult pühendunud sellele, et aidata kaasa ühise eesmärgi saavutamisele, milleks on võimalikult kiiresti ja kuni 2025. aastani kaasata 100 miljardit USA dollarit aastas kliimameetmete toetamiseks arenguriikides, ning EL kutsub teisi rahastajaid üles sellega seoses oma jõupingutusi suurendama. ELi strateegia „Global Gateway“ ja meie Euroopa tiimi lähenemisviis on peamised vahendid kestlike investeeringute tagamiseks ELi partnerriikides.
16. Nõukogu rõhutab pakilist vajadust viia rahastamisvood kooskõlla Pariisi kokkuleppe eesmärkidega, kaasata kogu maailmas oluliselt rohkem vahendeid kliimameetmete rahastamiseks, suurendada kestlikku rahastamist madala ja keskmise sissetulekuga riikides ning suunata piisav toetus eelkõige kõige vaesematele ja haavatavamatele vähim arenenud riikides ja väikestes arenevates saareriikides. Sellega seoses rõhutab nõukogu, kui oluline on kiirendada erasektori rahaliste vahendite kaasamist kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise projektidesse, kliimamuutustele vastupanuvõimelisse taristusse ning muusse arengutegevusse ja ülemaailmsetesse avalikesse hüvedesse. Nõukogu rõhutab vajadust kaasata sellesse töösse rahandusministeeriumid, sealhulgas rahandusministrite kliimameetmete koalitsiooni kaudu, et kiirendada rohepööret ja saavutada rahaliste vahendite laialdane kasutuselevõtt kooskõlas Pariisi eesmärkidega. Nõukogu püüab tagada eraldi võimaluse, et arutada rahavoogude kooskõlla viimist, mis vastaks kliimanetraalsuse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise arengu suundumustele, ka Dubais toimival COP28-l. Nõukogu peab tervitatavaks tööd, mida praegu teeb kõrgetasemeline eksperdirühm, kes tegeleb kestliku rahastamise suurendamisega madala ja keskmise sissetulekuga riikides, et rakendada Euroopa roheline kokkuleppe välismõõdet ja töötada välja ringmajandusel põhineva rahastamise tegevuskava.

17. Selleks et jõuda ühise eesmärgini suurendada kliimamuutustega seotud rahastamist ja saavutada kestliku arengu eesmärgid, on võtmetähtsusega juurdepääsu parandamine kliimameetmete rahastamisele ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise projektide rahastamiskulude vähendamine kliimamuutuste suhtes kõige haavatavamates riikides, võttes arvesse nende riikide võlakooormust. Seetõttu tervitab nõukogu Sharm el Sheikhis toimunud COP27-l kõigile mitmepoolsete arengupankade ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste sidusrühmadele tehtud üleskutset reformida mitmepoolsete arengupankade tavasid ja prioriteete ning viia kõik rahavood kooskõlla kliimanetraalsuse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise arengu suundumustega ning kutsub üles kehtestama selge ajakava. Samuti innustab nõukogu mitmepoolseid arengupanku tugevdama arenguriikidele pakutavat tehnilist oskusteavet, et töötada muu hulgas välja energiasüsteemi ümberkujundamise projektid, mis meelitaksid ligi erasektori sise- ja välisinvestoreid.
18. Nõukogu tervitab G20 eksperdirühma soovitusi, mis on esitatud mitmepoolsete arengupankade kapitali piisavuse raamistike sõltumatu läbivaatamise aruandes, ning toetab nende kiiret rakendamist. Nõukogu kutsub mitmepoolseid arengupanku üles kohaldatavaid soovitusi rakendada, olles eelnevalt hoolikalt analüüsinud nende mõju ning seadmata seejuures ohtu mitmepoolsete arengupankade eelistatud võlausaldaja staatust, kõrgeid krediitdireitinguid ja pikaajalist finantsstabiilsust. ELi ja selle liikmesriikide esindajad koordineerivad mitmepoolsete arengupankade ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste nõukogude liikmetena oma tegevust, et julgustada ja toetada ambitsioonikaid ettepanekuid mitmepoolsete arengupankade ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste strateegiate edasiseks ühtlustamiseks Pariisi kokkuleppe eesmärkidega ning suurendada märkimisväärselt kliimamuutustega seotud rahastamist, ning tervitavad sellega seoses Euroopa Investeerimispanka (EIP) ambitsiooni. Nõukogu jääb ootama neid küsimusi käsitlevaid arutelusid, sealhulgas Maailmapanga arengu tegevuskava üle, IMFi ja Maailmapanga 2023. aasta kevadisel ja aastakoosolekul ning osaleb konstruktiivselt, tagamaks, et need mõttevahetused annavad positiivse panuse edasisteks aruteludeks, sealhulgas COP28-l Dubais. Nõukogu toetab ka IMFi rolli aidata oma liikmetel tulla toime kliimaga seotud struktuursete poliitiliste väljakutsetega ning tervitab kliimamuutustega seotud kaalutluste lisamist IMFi olemasolevatesse laenuvõimalustesse vastupanuvõime ja kestlikkuse usaldusfondi kaudu.

19. Nõukogu jääb ootama 2023. aasta juunis Pariisis toimuvat ülemaailmse rahastamispakti alast tippkohtumist, mis peaks muu hulgas keskenduma suurema kliimamuutustega seotud rahastamise kaasamisele ja uute rahastamisallikate kasutuselevõtule kliimamuutustele tundlike riikide jaoks, parandades investeerimistingimusi.
20. EL ja selle liikmesriigid jätkavad ja laiendavad koostööd ambitsioonikate partnerite ja organisatsioonidega ülemaailmse kliimaneutraalsusele õiglase ülemineku valdkonnas. Nõukogu tervitab G7 raames energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerlust Lõuna-Aafrika, Indoneesia ja Vietnamiga ning on pühendunud nende partnerluste rakendamisele. Samuti toetab nõukogu käimasolevat tööd muude energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerlustega. Nõukogu jääb ootama kõigi asjaomaste partnerriikide jõulist osalemist, mis on vajalik riigi poolt juhitavaks ümberkujundamiseks. Lisaks energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerlustele palub nõukogu kõrgel esindajal ja komisjonil tugineda käimasolevatele algatustele ning uurida võimalusi tihedamaks koostööks riikidega, kes sõltuvad suurel määral fossiilkütustest, eriti kivisöest, eelkõige Lääne-Balkanil, idanaabruses ja lõunanaabruses, samuti arenguriikide ja keskmise sissetulekuga riikidega, kellel on suur energiaga seotud heide.

21. Nõukogu tunnistab, et kliimamuutused, elurikkuse vähenemine, kõrbestumine, reostus ja keskkonnaseisundi halvenemine kujutavad endast üha suuremaid riske inimeste, riikide ja piirkondade julgeoleku jaoks ning võivad süvendada konfliktiallikaid ja dünaamikat ning ebakindluse mõõtmeid. Nõukogu kinnitab taas oma diplomaatilist pühendumist vee rakendamisele rahu, julgeoleku ja stabiilsuse tagamise vahendina. Nõukogu tunnistab samuti, et esineb märkimisväärne puudujääk ebakindlatele ja konfliktidest mõjutatud riikidele kättesaadavas kliimarahastuses. Nõukogu tervitab ühist eduaruannet (2020–2022), mis käsitleb kliimamuutuste ja kaitse tegevuskava ning kliimale ja julgeolekule suunatud integreeritud lähenemisviisi kontseptsiooni, ning tuletab meelde 2022. aasta novembris vastu võetud nõukogu järeldusi naiste, rahu ja julgeoleku kohta. Nõukogu rõhutab, kui oluline on integreerida kliima, rahu ja julgeoleku vaheline seos ELi välispoliitikasse ja meetmetesse, sealhulgas analüüsidesse, kaasavatesse kliimariskide ja katastroofiohu vähendamise protsessidesse ja ennetavatesse meetmetesse, rahu kindlustamisse, vahendamisse, konfliktide ennetamisse, arengukoostöösse, kliimarahastusse ja kliimadiplomaatiasse, sealhulgas spetsiaalsesse veediplomaatiasse. Nõukogu palub kõrgel esindajal tugevdada ELi analüütilist, varajase hoiatamise ja strateegilise prognoosimise suutlikkust, peavoolustada kliima, rahu ja julgeoleku vaheline seos ning esitada õigeaegseid hoiatusi ja analüüse kliimaga seotud riskide kohta.
22. Nõukogu tunneb heameelt kõrge esindaja ja komisjoni kavatsuse üle esitada ühisettepanek, et EL saaks paremini ennetada ja hallata kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemise ulatuslikku julgeoleku- ja kaitsealast mõju. Samuti tervitab ja ergutab nõukogu suuremat koostööd muude rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega, nagu ÜRO, NATO, OSCE ja Aafrika Liit, ning partnerriikidega, kooskõlas ELi institutsioonilise raamistikuga ja austades täielikult ELi sõltumatust otsuste tegemisel.

23. Nõukogu kinnitab veel kord, et ELi energiaalase välispoliitika peamine eesmärk on toetada, intensiivistada ja kiirendada käimasolevat ülemaailmselt energiasüsteemi ümberkujundamist, mis on kliimaneutraalsuse saavutamise oluline element. Kiire, kaasav ja õiglane energiasüsteemi ümberkujundamine on ka peamine lahendus, mille abil tagada energiapuudus ning üldine juurdepääs ohutule, säästvale ja taskukohasele energiale ELis ja meie partnerriikides kogu maailmas, vähendades samal ajal kasvuhooonegaaside heidet.
24. Nõukogu tunnustab ühisteatist „ELi energiaalane välistegevus muutuv maailmas“, mis on oluline element komisjoni esitatud kavas „REPowerEU“, millega reageeritakse energiakriisile, mille põhjustas suures osas Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, ning sellele, et Venemaa kasutab energiat relvana ELi ja partnerriikide vastu. EL ja selle liikmesriigid piiravad jätkuvalt Venemaa agressioonisõja mõju energiapuudusele ja energia taskukohasusele kolmandates riikides, eelkõige kõige haavatavamates riikides.
25. ELi energiadiplomaatia toetab aktiivselt asjakohaste sanktsioonide rakendamist ning Venemaa nafta ja naftasaaduste hinnalae mehhanismi kasutuselevõttu.
26. Nõukogu palub kõrgel esindajal ja komisjonil tugevdada tihedas koostöös liikmesriikidega teavitustegevust, koordineerimist ja partnerlusi kolmandate riikidega kooskõlas allpool esitatud prioriteetidega. Uued energiapartnerlused peaksid täiendama olemasolevat energiaalast koostööd peamiste partneritega, kaitstes samal ajal ELi enda vastupanu- ja konkurentsivõimet ning siseressursse.
27. ELi energiadiplomaatia edendab taastuvenergia üha suuremat kasutuselevõttu ja süsteemi integreerimist, mille puhul võetakse arvesse vee ja keskkonnaga seotud koormust, ning elektrivõrkude ühenduvust. Samuti edendab see ohutute ja kestlike vähese CO₂ heitega tehnoloogialahenduste kasutuselevõttu.

28. ELi energiadiplomaatia edendab selliste reeglitel põhinevate, läbipaistvate ja moonutamata ülemaailmsete vesinikuturgude arendamist, mis põhinevad usaldusväärsel rahvusvahelistel standarditel ja sertifitseerimissüsteemidel.
29. Tunnistades energiatõhususe ja -säästu olulist rolli, palub nõukogu kõrgel esindajal ja komisjonil kiirendada meetmeid, mille eesmärk on muuta need ülemaailmseks prioriteediks, ning kaaluda lisaks tõhustatud kahepoolsele koostööle ka sihtotstarbelise algatuse käivitamist, tuginedes tehtavatele rahvusvahelistele jõupingutustele.
30. Nõukogu rõhutab vajadust investeerida üha ringluspõhisematesse tööstuse protsessidesse ja väärtusahelatesse, mis aitavad minna üle kliimaneutraalsusele nendes sektorites, kus heidet on raske vähendada. Lisaks rõhutab nõukogu jätkuva innovatsiooni tähtsust, eelkõige kliimaneutraalsuse saavutamiseks üliolulise tehnoloogia valdkonnas, ning toetab kahepoolsete strateegiliste teaduspartnerluste ja koostöö edasist tugevdamist selliste ülemaailmsete foorumite kaudu nagu innovatsioonimissiooni algatus ja puhta energia alane ministrite kohtumine. EL teeb koostööd rahvusvaheliste partneritega õigusraamistike reformimiseks, püüab tugevdada ELi ettevõtete tehnoloogilist juhtpositsiooni, toetab ELi standardite kasutuselevõttu kogu maailmas ning edendab ELi ettevõtjate õiglast ja moonutamata juurdepääsu ressursside ja tehnoloogia rahvusvahelistele turgudele, et säilitada konkurentsivõime ja vältida uusi sõltuvusi.

31. Nõukogu leiab, et sõltuvus fossiilkütustest muudab riigid haavatavaks turu volatiilsuse ja geopoliitiliste riskide suhtes ning et kliimaneutraalsele majandusele üleminekuks on vaja kogu maailmas järk-järgult kasutusest kõrvaldada fossiilkütused, mille puhul ei rakendata kasvuhoonegaase oluliselt vähendavat tehnoloogiat, nagu need on määratlenud IPCC, ning saavutada nende tarbimise haripunkt juba lähitulevikus, tunnistades samal ajal maagaasi üleminekurolli. EL ergutab süstemaatiliselt ja kutsub süstemaatiliselt üles liikuma kogu maailmas aegsasti enne 2050. aastat selliste energiasüsteemide suunas, kus ei kasutata fossiilkütuseid ilma kasvuhoonegaase oluliselt vähendava tehnoloogiata. Sellega seoses tuleb nõukogu meelde COP26 raames võetud kohustust lõpetada järk-järgult sellise kivisöel põhineva energia kasutamine, mille puhul ei rakendata kasvuhoonegaase oluliselt vähendavat tehnoloogiat, ning kutsub üles kogu maailmas otsustavalt ja õiglaselt kliimaneutraalsusele ülemineks, sealhulgas loobuma järk-järgult kivisöe kasutamisest energiatootmises ilma kasvuhoonegaase oluliselt vähendava tehnoloogiata ning esimese sammuna lõpetama viivitamata kogu uue söetaristu rahastamise kolmandates riikides.
32. Tunnistades vajadust anda sihipärast toetust kõige haavatavamatele rühmadele, ergutab ELi energiadiplomaatia kogu maailmas järkjärguliselt kaotama keskkonnakahjulikke fossiilkütuste toetusi, mis ei aita kaasa õiglasele üleminekule kliimaneutraalse energiasüsteemi suunas. Nõukogu tervitab edusamme, mida on tehtud fossiilkütuste toetuste reforme käsitleva Maailma Kaubandusorganisatsiooni algatuse raames.

33. ELi fossiilkütuste koguimport Venemaalt on viimastel kuudel märkimisväärselt vähenenud. Sellega seoses toetab ELi energiadiplomaatia, vältides uute sõltuvuste teket, kiireloomulisi jõupingutusi ELi energiajulgeoleku tugevdamiseks ja tagamiseks, mis on vajalik, et säilitada ELi konkurentsivõime ja kindlustada kodanikele taskukohane energia. Kuigi viivitamata ja keskpikas perspektiivis on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid maagaasitarnete edasiseks mitmekesistamiseks, tuleb nõukogu meelde, et pidades eelkõige silmas liikmesriikide ühiseid meetmeid energiasäästu ja taastuvate energiaallikate kiirema kasutuselevõtu valdkonnas, ei ole vaja endisi Venemaa maagaasi impordimahtusid üks-ühele asendada. Selleks et toetada kava „REPowerEU“ raames energiavarustuse mitmekesistamise eesmärki, toetab ELi energiadiplomaatia teavitustegevust ja koordineerimist usaldusväärsete maagaasitootjate ja suurtarbijatega, edendab asjakohast taristut, võrkudevahelisi ühendusi ning läbipaistvaid, reeglitel põhinevaid, avatud ja likviidseid energiaturge. ELi energiadiplomaatia toetab ELi ühisostude mehhanismi ELi energiaplatformi raames, sealhulgas energiaühenduse osalisriike, pöörates erilist tähelepanu asjaomaste partnerite energiajulgeolekule ja energiaalasele vastupanuvõimele. ELi energiadiplomaatia toetab ka kõiki käimasolevaid jõupingutusi, mida mõjutatud liikmesriigid teevad tuumkütuse tarnete mitmekesistamiseks vastavalt vajadusele.
34. Nõukogu rõhutab, et ELi jõupingutused fossiilkütuste mitmekesistamiseks ei tohiks õõnestada pikaajalisi ülemaailmseid kliimaneutraalsuse eesmärgi ning peaksid vältima fossiilkütuste lõksu jäämist ja kasutuskõlbmatute varade teket. Mitmekesistamisega seotud jõupingutustes tuleks eelistada olemasoleva fossiilkütuste taristu kasutamist, rõhutades selle otstarbe muutmise potentsiaali, ning need peaksid hõlmama süstemaatilisi meetmeid metaaniheite vähendamiseks. Nõukogu tuleb eelkõige meelde selliste metaani kogumisel põhinevate kauplemissüsteemide kliima- ja energiajulgeolekualast väärtust, mille aluseks on lähenemisviis „teie kogute / meie ostame“. ELi energiaalase välistegevuse eesmärk on siduda fossiilkütuste mitmekesistamise püüdlused pikaajaliste energiasüsteemi ümberkujundamise partnerlustega.

35. Nõukogu rõhutab vajadust toetada rahvusvahelisi jõupingutusi, et vähendada olemasoleva fossiilkütuste taristu, sealhulgas musta süsiniku mõju keskkonnale ja kliimale. Selles kontekstis jätkab EL koos USA ja teiste partneritega meetmete edendamist ja arendamist üleilmse metaaniheite vähendamise lubaduse raames. Sellega seoses tunneb nõukogu heameelt metaaniheite häire- ja reageerimissüsteemi väljatöötamise üle rahvusvahelise metaaniheite vaatluskeskuse poolt. Nõukogu kutsub kõrget esindajat ja komisjoni üles jätkama tööd energia importijate ja eksportijate ühisavaldusega fossiilkütustest põhjustatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta.
36. Selleks et tagada eelseisvatel kümnenditel energiapuudust, rõhutab nõukogu vajadust tugevdada ja mitmekesistada kestlike toorainete ülemaailmseid tarneahelaid, mida on vaja energiasüsteemi ümberkujundamiseks, ning jääb ootama komisjoni ettepanekut kriitilise tähtsusega toorainete õigusakti kohta, võttes täielikult arvesse selle geopoliitilist mõõdet.
37. ELi energiadiplomaatia jätkab piirkondlikult, ELi piiride vahetus läheduses ja ülemaailmsel tasandil kõrgeimate standardite edendamist ja toetamist tuumaohutuse, keskkonna ja läbipaistvuse valdkonnas.
38. Nõukogu tuletab meelde tungivat vajadust saavutada tulemusi seoses energiaostuvõimetuse ja energia üldise kättesaadavusega kooskõlas kestliku arengu seitsmenda eesmärgiga, kasutades uuenduslikke rahastamismudeleid ja tehnoloogialahendusi ning pöörates erilist tähelepanu maapiirkondade elektrifitseerimisele, sealhulgas detsentraliseeritud energiasüsteemidele, ja puhta toiduvalmistamise väljakutsele. Nõukogu jääb ootama kestliku arengu seitsmenda eesmärgi läbivaatamist 2023. aasta kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil ja teisel kestliku arengu eesmärkide tippkohtumisel.

39. Nõukogu rõhutab vajadust tagada tõhus mitmepoolne struktuur ja tõhusad juhtimismehhanismid, mis edendavad kaasavat ja õiglast ülemaailmset energiasüsteemi ümberkujundamist kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega, ning tuletab meelde varasemaid avaldusi käimasolevate reformiprotsesside toetuseks, piirates samal ajal algatuste edasist killustumist.
40. Nõukogu tunnistab, et vajalikus tempos toimuv energiasüsteemi ümberkujundamine kliimaneutraalsuse suunas avaldab märkimisväärset mõju ühiskonnale, majandusele ja geopoliitikale kogu maailmas. ELi välispoliitika jätkab prognoosimisvõime tugevdamist, et ennetada uusi julgeolekualaseid ja geopoliitilisi väljakutseid, ning sellega seoses tehakse koostööd kolmandate riikide partneritega ning asjaomaste rahvusvaheliste algatuste ja organisatsioonidega, nagu IRENA ja OECD, kui see on asjakohane.
41. Nõukogu jätkab koos kõrge esindaja ja komisjoniga olemasoleva koostöö tugevdamist ja algatab uusi koostööviise partnerriikide, kodanikuühiskonna ning noorte ja naiste algatustega, eesmärgiga suurendada kliimameetmeid regionaalsel, riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning rõhutades solidaarsuse põhimõtet ja ÜRO lähenemisviisi, et mitte kedagi ei tohi kõrvale jätta. Sellega seoses tuletab nõukogu meelde oma 2022. aasta oktoobri järeldusi selle kohta, kui oluline on austada ja edendada inimõigusi, õigust tervisele, õigust puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale, põlisrahvaste õigusi, nagu need on sätestatud põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis, kohalike kogukondade, rändajate, laste, puuetega inimeste ja haavatavas olukorras olevate inimeste õigusi, samuti soolist võrdõiguslikkust ning kõigi inimõiguste täielikku kasutamist naiste ja tütarlaste poolt ning nende võimestamist meetmete võtmisel kliimamuutuste vastu võitlemiseks.

42. Nõukogu on pühendunud sellele, et edendada inimõigustel põhinevat ja sooteadlikku lähenemisviisi kliimameetmetele, soodustada sotsiaalset õiglust, võrdsust ja kaasavust ülemaailmsel üleminekul kliimaneutraalsusele ning naiste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja kaasatust kliimaga seotud otsuste tegemisel, ning sellele, et täita täielikult meie inimõigustealased kohustused kliimamuutuste vastaste meetmete võtmisel. EL toetab jätkuvalt ka noorte ja laste sisulist osalemist kliimamuutustega seotud otsustusprotsessides, samuti kliimaalast haridust ja üldsuse teadlikkust kliimamuutustest. Nõukogu peab tervitatavaks asjaolu, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu ja Peaassamblee tunnustasid õigust puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale inimõigusena. EL osaleb aktiivselt seda õigust toetavates aruteludes ning edendab kaasamist ja mittediskrimineerimist. Nõukogu tunnustab keskkonnaalaste inimõiguste kaitsjate panust, kes seisavad silmitsi enneolematult suurte ohtude ja rünnakutega.
43. Nõukogu palub kõrgel esindajal, komisjonil ja kõikidel liikmesriikidel ühe poliitilise prioriteedina tugevdada ELi kliima- ja energiadiplomaatiat suurema koordineerimise ja teabevahetuse kaudu ning tõhustades ELi delegatsioonide ja liikmesriikide saatkondade ning asjaomaste ELi ja rahvusvaheliste võrgustike ja töörühmade tegevust. Nõukogu ergutab ELi ja liikmesriike viima läbi kliimaalaseid teavitusmissioone ja piirkondlikke algatusi, sealhulgas ühisalgatusi, eelkõige COP28 ja ülemaailmse kokkuvõtte eel. Nõukogu rõhutab vajadust suurema koordineerimise järele, et reageerida väärinformatsiooni ja desinformatsiooni kampaaniatele, mille eesmärk on ELi meetmeid diskrediteerida. Nõukogu võtab korrapäraselt järelmeetmeid seoses ühise tööga, mille eesmärk on koordineerida ning suurendada ELi kliima- ja energiadiplomaatia mõju, ning palub kõrgel esindajal ja komisjonil tugevdada ELi kliima- ja energiadiplomaatialle pühendatud suutlikkust.
44. EL ja selle liikmesriigid tänavad Egiptuse valitsust COP27 võõrustamise eest Sharm el Sheikhis ning jäävad ootama koostööd COP28 tulevase eesistujariigi Araabia Ühendemiraatidega ja kõigi partneritega, et saavutada COP28 edukas ja ambitsioonikas tulemus.